

Politična pot Valentina Zarnika

»Kadar gre za obstanek naroda, naj je velik ali majhen, ne sme biti nobene stranke, nobenega deljenja med narodnjaki, nobenega posredovanja; šele ko dosežemo nar. pravice in bo rešeno naše nar. vprašanje, se bomo samo po sebi delili v politične stranke, zdaj pa bi bile stranke nesmiselne.«

Politično so Valentina Zarnika prištevali med **mladoslovence**, liberalne izobražence, ki so se zavzemali za **enakopravnost slovenskega jezika** in **uresničitev programa Zedinjene Slovenije**.

Zarnik je bil v deželni zbor prvič izvoljen leta 1869 in z veliko mero spravljivosti in dogovarjanja s staroslovenci tudi leta 1870. Njegova pot do mandata si je zaslužila **hude kritike Frana Levstika** in znašel se je na Pavlihovi naslovnici, kako sedi med dvema stoloma. Prikazan je bil kot velik oportunist. Posledica je bila prenehanje izhajanja Pavlihe, saj ni imel več podpore mladoslovencev.

Zarnik je **bil deželnozborski poslanec** v obdobju 1869-1883. Zavzel se je za uveljavitev slovenskega jezika kot uradnega jezika pri vseh uradih v deželnem zboru. V njegovem mandatu je bil sprejeta predlog glede učnega jezika v šolah in glede pravoslovne fakultete v Ljubljani. Oktobra 1874 je Zarnik na dunajsko vlado naslovil interpelacijo, saj niso upoštevali slovenščine kot uradnega in učnega jezika. To je bil čas hudega nemškega pritiska.

Valentin Zarnik je bil v **Ljubljanski občinski svet** izvoljen leta 1879. Tam je zavzeto deloval do leta 1887, ko je zaradi bolezni odstopil. Po slovenski zmagi leta 1882 in nastopu prvega slovenskega župana Petra Grassellija je bil po Zarnikovi zaslugi na magistratu **uveden slovenski uradni jezik, poslovenjene so bile ljubljanske mestne šole**. Začeli so zbirati sredstva za gradnjo Narodnega doma.

Valentin Zarnik in čitalnice

V ustavnem obdobju (po l. 1860), se je kulturno in politično delovanje Slovencev izražalo v ustanavljanju čitalnic in bralnih društev po raznih krajih Slovenije. Čitalnice so predstavljale središče kulturnega in političnega delovanja, saj so gojile slovensko besedo, povezovala Slovence in vzbujale občutek narodne pripadnosti. **Zarnik** se je redno udeleževal ustanovitev ter prireditev, ki so jih pripravljale čitalnice ter aktivno sodeloval pri programu kot častni gost in govornik in že pri svojih 25. letih postal znan po humornih in navdušujočih govorih. **Bil je ustanovni član, odbornik, govornik, častni gost ali tajnik vsaj desetih čitalnic na slovenskem.**

Vir: dlub.si

Valentin Zarnik in tabori

Fotografija tabora v Vižmarjih. SN 1869, št. 53

Čitalnice so omogočile naslednji korak - Slovensko taborsko gibanje, ki je v takratnem obdobju pomenilo višek slovenskega narodnega združevanja in enotnega nastopanja v skupnih zahtevah, pomembno pa je budilo narodno zavest tudi med preprostimi ljudstvom.

Zarnik je bil eden od organizatorjev prvega slovenskega tabora v Ljutomeru. Užival je sloves znanege in priljubljenega govornika, saj je znal navduševati ljudske množice. Tako je bil govornik na devetih (tudi na prvem slovenskem taboru v Ljutomeru in na največjem v Vižmarjih) od skupaj osemnajstih taborov, trem je tudi predsedoval.

Valentin Zarnik je bil eden od najvidnejših in najaktivnejših organizatorjev slovenskega taborskega gibanja.

Dr. Valentin Zarnik

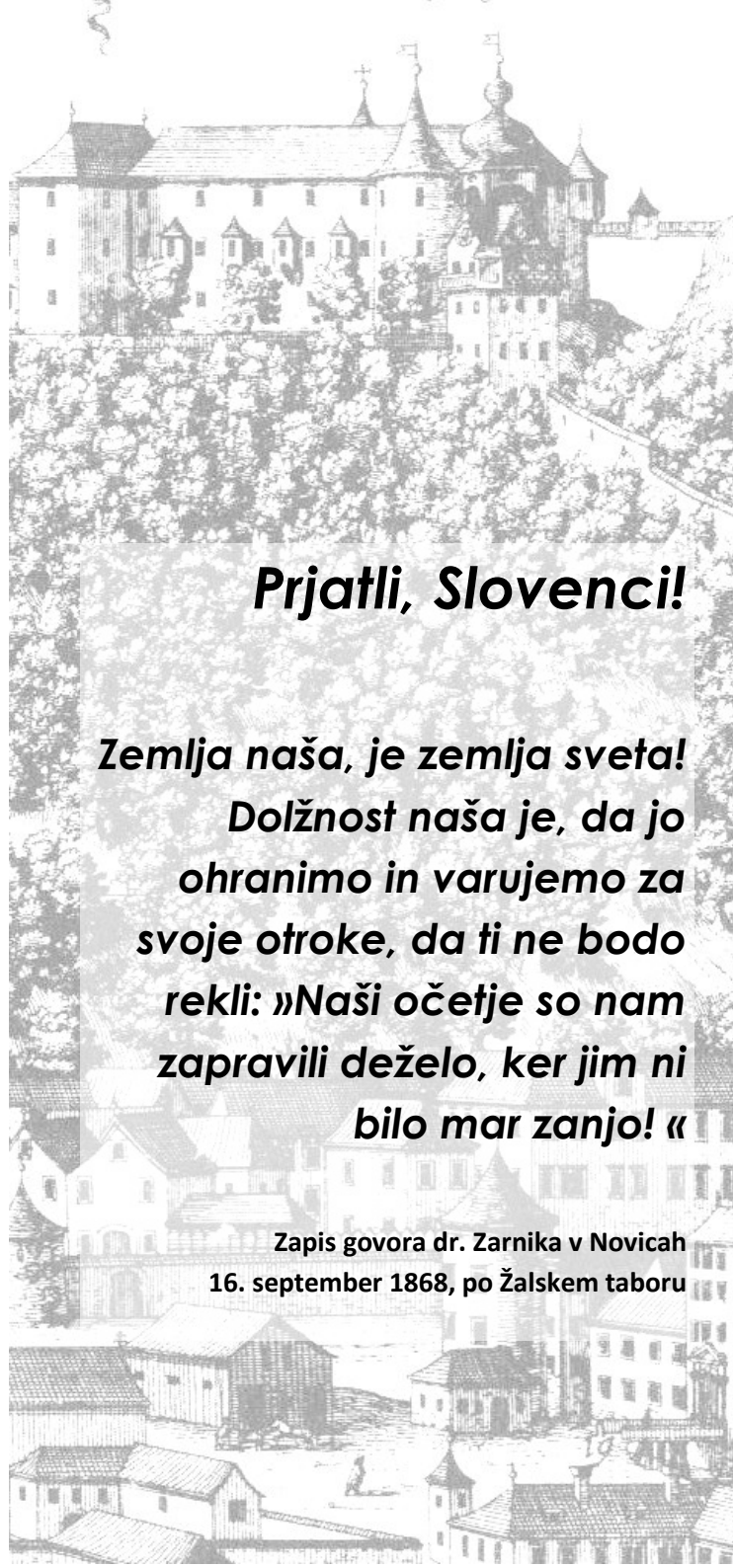
Narodni buditelj, pisatelj in politik se je iz revne družine povzpел do ene izmed najvidnejših osebnosti v slovenskem javnem življenju v drugi polovici 19. stoletja. Bil je eden od najvidnejših in najaktivnejših organizatorjev slovenskega taborskega gibanja in pomemben del družbenega, kulturnega in političnega življenja pri nas.

»Po Tomanovi smrti ni znal nihče tako živo zadesi nasprotnika, nihče tako elektrizirati poslušalcev kot Zarnik s svojo logiko in humorjem. Brezobzirnost nasprotnikova je zahtevala tudi brezobzirnega odgovora in tu je bil Zarnik na mestu kot malokdo.«

[Gorše, M.: Dr. Valentin Zarnik : narodni buditelj, pisatelj in politik. Ljubljana : SM, 1940, str. 20, 22]

Valentin Zarnik. Vir: Narodni muzej Slovenije

Prjatlj, Slovenci!

**Zemlja naša, je zemlja sveta!
Dolžnost naša je, da jo
ohranimo in varujemo za
svoje otroke, da ti ne bodo
rekli: »Naši očetje so nam
zapravili deželo, ker jim ni
bilo mar zanjo! «**

Zapis govora dr. Zarnika v Novicah
16. september 1868, po Žalskem taboru

**dr. Valentin Zarnik
(1837 - 1888)**

**»Oče slovenskih
taborov«**

Razstavo sta pripravili Slovanska knjižnica

in Knjižnica Vodice

mestna
knjižnica
ljubljana